

TEOMAN AKTÜRE

HALUK PAMİR*

Fakültemiz Mimarlık Bölümü'nde 1965-1980 yılları arasında öğretim görevlisi (1969-1972 yılları arasında Dekan Yardımcısı) olarak görev yapan, ŞBP bölümü öğretim üyemiz Prof. Dr. Sevgi Aktüre'nin eşi, mezunumuz Dr. Zeynep Aktüre'nin babası değerli ve sevgili hocamız Y. Mimar Teoman Aktüre 25 Nisan 2009 Cumartesi günü Ankara'da vefat etti. Kendisine Allaha rahmet, ailesine, Fakültemize ve mimarlık camiasına ise başsağlığı diliyorum.

Sevgili hocamız Teoman Aktüre, ODTÜ Mimarlık Fakültesi için akılcı tasarımı, tasarımda yöntemi, yapı yapmada temelden çatıya ortak kurguyu, iyi tasarımın sakinliğini, tasarımın her adımına zaman ayırmayı ve her adımından tad almayı temsil ediyordu. Mimarinin kullanıcılarına saygılıydı. Bizim neslimize ve sonrakilere bunu öğretti, kendisi de öyle yaptı ve öyle yaşadı. Bütün bu değerleri paylaştığı eşi Sevgi Aktüre hocamız ile ortak ömürleri boyunca yaşadıkları evi bu prensipler çerçevesinde tasarlamışlardı. Bu evlerini her zaman öğrencilerine dostlarına açtık tuttular. Böylece Aktürelerin evi de yaşayan bir öğrenme mekanı olarak yıllarca öğrencilerini (ben dahil) ve dostlarını yetiştirdi.

Teoman Aktüre, 12 Eylül 1980 sonrası Fakültemizden ayrılarak katıldığı TÜBİTAK Yapı Araştırma Enstitüsü'nde TÜBİTAK destekli bir Bilim ve Teknoloji Müzesi kurulması fikrini oluşturdu, programını ve yerini seçti, bu müzenin ODTÜ arazisi içinde yapılması ve projelerinin uluslararası standartlarda oluşması için çok çalıştı. Her zaman olduğu gibi günün şartları konuyu başka yönlere taşıdı; iş, sahibini ve yerini bulamadı.

Geride kalan biz öğrencileri ve dostları, hocamızla daha çok şeyi ve zamanı paylaşamadığımız için çok üzülüyoruz, ama onun derin bir sabır ve dostlukla aktardığı prensipleri sürdürmeye çalışıyoruz, çalışmaya da devam edeceğiz.

Hepimizin başı sağolsun, rahmetli Teoman Aktüre hocamızın ruhu şad olsun.

TEOMAN HOCA

ALİ CENGİZKAN**

Teoman Aktüre'yi bugün Fakültemizde okuyan genç kuşak öğrenciler ve hatta genç kuşaktan akademisyenler, tanımazlar. Oysa o, mimarlık ve yapı bilgisi alanında hem akademik dünyaya, hem de uygulama alanına çok değerli ve derin, izleri silinmez katkılarda bulundu. Tasarım alanında kılı kırk yaran ve ısrarcı bir bilimciliği, sevecen ve katkı vermeye çalışan bir ağabey rolü ile buluşturmuştu. Uygulama alanındaki başarılarına kendisi imza atmaktan çok, bütün mekanizmayı kurup arkasında durmayı ve direnmeyi, bir 'star' olmamaya çalışarak sürecin işlenmesini sağlamayı ve bundan hoşnutluk duymayı bildi. Türkiye için inanılmaz olan bir 'alçakgönüllü ama titiz icracı' rolünü benimsedi.

Bunun için de bitirdiği işleri, tamamladığı çalışmaları, oluşturduğu kurumları onun ardından ömürlerini sürdürecektir.

TEOMAN AKTÜRE

Teoman Aktüre 1937 yılında Bolu'da doğdu. Mimarlık öğrenimini İTÜ Mimarlık Fakültesi'nde tamamladı (1955-1960).

Tasarımcı olarak Cansever, Yener, Tataroğlu Mimarlık Bürosu'nda (İstanbul, 1958-1966), Alanya Belediyesi'nde (1962), İmar ve İskân Bakanlığı'nda (1962, 1966), Ankara Üniversitesi İnşaat Dairesi'nde (1964), George-Trew-Dunn Mimarlık Bürosu'nda (Londra, 1964-1966), SİSAG'da (ODTÜ'den ücretsiz izinli, 1971-1972) tasarımcı olarak çalıştı. Kendi adına, ODTÜ'de, Niğde Belediyesi Hal Binası (ODTÜ Proje Enstitüsü aracılığıyla, 1968), ODTÜ Gaziantep Kampüsü Öğrenci Yurdu (1974), TÜBİTAK'ta, MAM Gebze Metroloji Enstitüsü (1986) projelerini yaptı.

Eğitimci olarak İTÜ Mimarlık Fakültesi'nde (1961), ODTÜ Mimarlık Bölümü'nde (1966-1975) asistan ve öğretim görevlisi olarak çalıştı. Mimari proje, yapı bilgisi, bina ekonomisi dersleri verdi. Ayrıca ODTÜ'de Akademik Konsey üyeliği (1968-1969) ve Dekan Yardımcılığı (1970) görevlerinde bulundu.

Araştırmacı olarak TÜBİTAK'ta, Yapı Araştırma Enstitüsü'nde araştırma

Aktüre Ailesi Arşivi

TEOMAN AKTÜRE
(1937, Bolu - 25 Nisan 2009,
Ankara)

Aktüre Ailesi Arşivi

*Prof. Dr., ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dekanı.

**Doç. Dr., ODTÜ Mimarlık Bölümü Öğretim Üyesi

MF Fotoğraf Arşivi

Ali Günöven'le birlikte.

uzmanı (1975-1986) ve kuruluşu gerçekleşmeyen, Bilim ve Teknoloji Merkezi ile Doğa Tarihi Müzesi kurucu müdürü (1986-1989) olarak çalıştı. TÜBİTAK Yapı Araştırma Enstitüsü'nde başlıcaları; Bina Yapımında Maliyet Denetimi (1982) ve Bina İhtiyaç Programlaması (1985) olan araştırma projeleri raporları, Kent-Koop'un Konut 81 Yıllığı'nda Konutta Maliyet- Ödeme Gücü (1982) yazısı ve Mimarlar Odası'nın yayımladığı *MİMARLIK* dergisinde çeşitli makaleleri yayımlandı.

Uygulamacı olarak, MESA Mesken Sanayii AŞ'de proje koordinatörü olarak çalıştığı 1989-2007 yılları arasında kısa bir dönem de INNOCENT AŞ'de araştırma koordinatörlüğü yaptı. Aynı dönem içinde MESA'da Konutta Kalite (1994) ve Deprem Güvenli Konut (1999) sempozyumlarını düzenledi, bildiri kitaplarını derledi. Ayrıca yayımlanmaya başladığı 1997 yılından itibaren *MESA ve Yaşam* dergisinin yayın kurulunda görev aldı.

İşi kadar ailesine de bağlı olan Teoman Aktüre, evli ve bir çocuk babasıydı.

MF Dekanlığı

FAHRETTİN TOLUN

HALUK PAMİR *

Fakültemiz Mimarlık Bölümü'nde 1965-1997 yılları arasında öğretim görevlisi olarak görev yapan değerli ve sevgili hocamız sayın Y. Mimar Fahrettin Tolun 8 Mayıs 2009 Cuma günü Ankara'da vefat etti. Kendisine Allaha rahmet, ailesine, Fakültemize ve mimarlık camiasına ise başsağlığı diliyorum.

Fahrettin Tolun hocamız, 1965 yılında ODTÜ Mimarlık Bölümü'nde Prof. Fritz Janeba yönetiminde yürütülen birinci sınıf 'temel tasarım' (diğer öğretim elemanları: Olcay Okçetin, Serim Denel ve rahmetli Tekin Akalın) stüdyosuna 1964-1965 ikinci dönemi katılarak 1997 yılı sonuna kadar, temel tasarım ve

çizim, daha sonra serbest çizim, peyzaj mimarlığı stüdyo derslerini verdi.

Rahmetli Tolun, 1965 yılı ilkbaharında stüdyoya katıldıktan kısa bir süre sonra, Prof. Fritz Janeba'nın ardından çizimlerini sergileme cesaretini ilk defa bulan hocamızdı. Serbest elle çizimin, çizginin başlayışı ile bitişi arasında zihnden, kalbinden, kağıt ile ilişkisinden gelen yorumlarla nasıl şekillendiğini bize göstermiş ve hepimize bu yönde cesaret vermişti. Çok söz söylemiyordu, çizimleri ile söylenecektense çok fazlasını aktarıyordu. İyi insan özelliklerini çok fazla dışarı vurduğu için onunla ilişki kurmakta zorlanmıyorduk. Dolayısıyla ondan çok hızlı öğrenebiliyorduk.

FAHRETTİN TOLUN
(- 8 Mayıs 2009)

Haluk Pamir'den hizmet plaketi alınırken.

Daha sonra, Fahrettin Hocamızın çok iyi bir resim ve desen sanatçısı olduğunu gördük ve öğrendik. Espri anlayışının derinliğini gördük. Onu hepimiz çok sevdik ve üretimini takdir ettik.

Hepimizin başı sağ olsun, rahmetli Fahrettin Tolun hocamızın ruhu şad olsun.

FAHRETTİN

OKAN ÜSTÜNKÖK**

Fahrettin de göçtü, yazık...
Güzel insandı.

Olağanüstü tevazuu yaşam boyu kaleminden kağıda geçirdiği gözlemlerin olağanüstülüğünü ne denli maskelemiş olabilir, bilemiyorum.

* Prof. Dr. ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dekanı

** Prof. Dr., Roger Williams University, Mimarlık Fakültesi Dekan Yardımcısı, Richmond, ABD

*** Doç. Dr., World Architecture Yönetim Kurulu Başkanı, İstanbul

Tutkusunu ve yeteneğini içtenlikle, sevecenlikle, temiz kalplilikle senelerce ve cömertçe paylaştığı ODTÜ Mimarlık topluluğunun başı sağ, onun toprağı bol olsun.

11 Mayıs 2009

FAHRETTİN TOLUN

SUHA ÖZKAN***

Bauhaus'lu sanurdık,
O
Bileğine yetenekli,
Sevgi dolu,
Herkes için kaygılanan,
Ama konuşmayı sevmediğinden anlatamayan,
Bizim onu Alman,
Kendisinin kendisini Türk,
Başkalarınınsa uzaylı sandığı,
Badem bıyıklı suluboya ustasıydı.

Çocuklara: "Çizgide düz gidin ama sürekli titreyin," türü Salih Memecan'ın bile zor anladığı öğütler veren Fahrettin Tolun'la 1969-70'de aynı ofisi paylaşmışım.

Ölüm haberi gelince, "Bu kez Azrail'in medya uzantısı olmayacağım," deyip sustum. Birbirimizi çok severdik. Bana epey resim armağan etmişti.

Huzur dolu insandı.

ODTÜ'nün o acımasız ortamı gereği, zaman zaman huzursuz edilse bile hiç kimse hakkında olumsuz konuşmazdı. 1968-78 arası onun için zordu. Modaya uyup göstermelik solculuk yapamadı. Olanları sakın, şaşkın izler, acılarda derinden dertlenirdi. Sevgi doluydu. Zaman harcar, her bir öğrenciyi tanır ve ayrı severdi.

* Doç. Dr., ODTÜ Mimarlık Bölümü Öğretim Üyesi

** Doç. Dr., ODTÜ Mimarlık Bölümü Öğretim Üyesi

Huzur içinde yatsın.

Konuşmayan ama bildiğinin tamamını cömertçe veren bir yeteneği.

Yeteneğini açtığı sergilerle hep herkesle paylaştı.

Yıllarca göremedim özlemişim. Acı haberi geldi.

Siz çok yaşayın.

11 Mayıs 2009

FAHRETTİN TOLUN

AYDAN BALAMİR *

Fakültemizin emektar hocalarından, değerli Fahrettin Tolun Cuma günü vefat etti.

Fahrettin Tolun, Köln, 1996

Tuba Günay Arşivi

Çok üzgünüm... Birkaç gün önce kampüsün peyzajına katkılarını konuşuyorduk...

Kampusümüzün ilk dönemlerdeki özgün peyzajına katkıları, çizdiği eskizlerde saklıdır... Bitkiler büyüdüğünde alacağı şekilleri bina kompozisyonlarıyla birlikte etüd ederek, sanatsal değeri olan mimari eskizlerle çalıştı. Yeteneğini, fakültemizin bir başka değerli hocası Alaaddin Egemen'in ziraat ve bitki kompozisyon bilgisiyle bütünleştirisi, başarılı bir ekip çalışmasını örneklemiştir.

FAHRETTİN HOCA

ALİ CENGİZKAN **

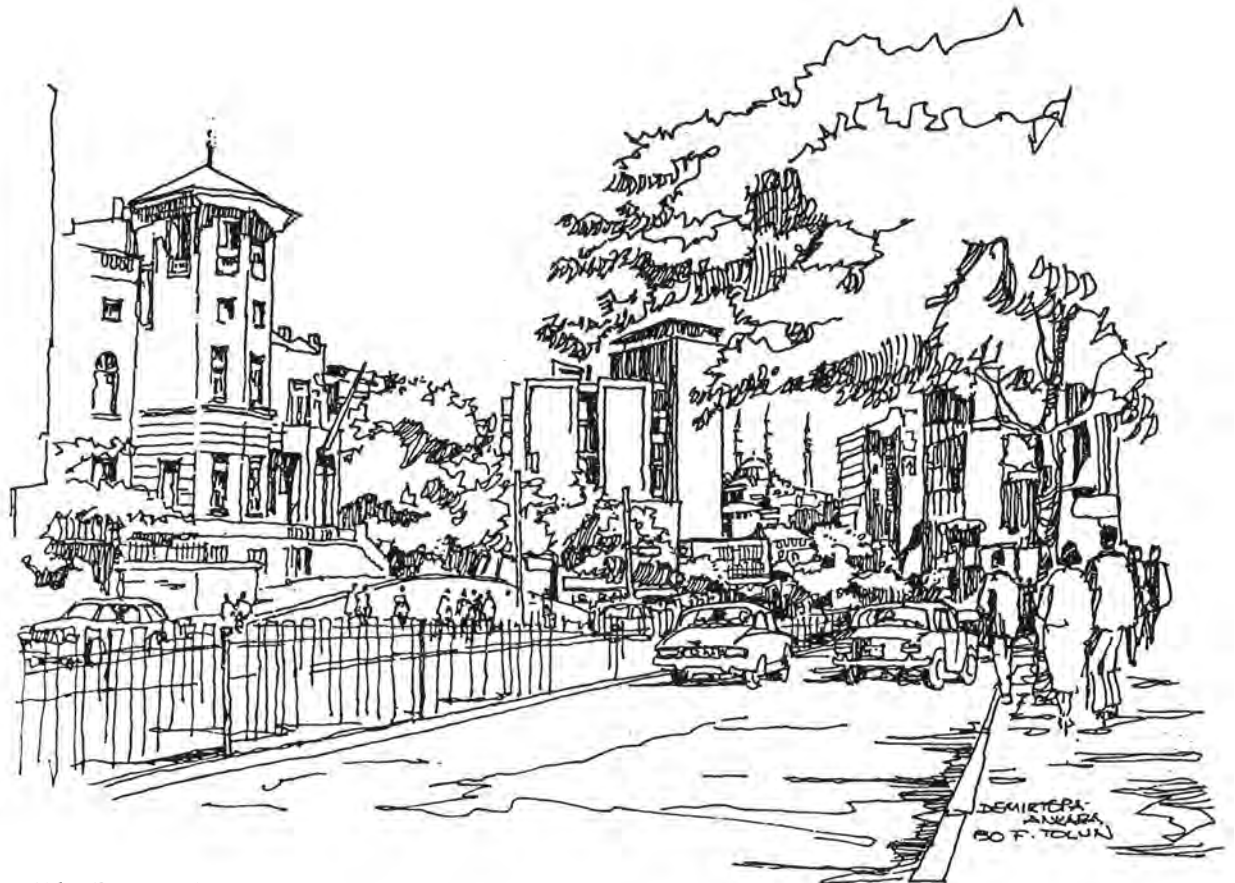
Az konuşurdu ama çok şey anlatırdı. Yirmi yılı aşkın bir süre ile, Alaeddin Egemen Hoca ile birlikte, Mimarlık Bölümü'nde Peyzaj Mimarlığı derslerini verdiler; büyük olasılıkla yalnızca Fakülte öğrencileri değil, ODTÜ'nün diğer bölümlerinden seçmeli ders alanlar da kendisini tanır.

Ankara Rüzgarı adlı 'Ankara Şiirleri Seçkisi'ni Hüseyin Atabaş ile hazırladığımızda, Fahrettin Hoca'dan 'vinyet' istemek aklıma düştü. Ayaş çizimlerinin farkındaydım. O, hızlı kalemle bitmiş kitaba üç-beş küçük çizim karalayacak, sayfalar şenlenecek, ağaçlar, güvercinler, taşlar, çiçekler, yapraklardan taşacaktı. Hoca ile iki kez evinde görüştük. Bir yandan 'vinyet' ne demek, onu anlamazdan geldi; öte yandan portfolyolarını bana açtı. ODTÜ'de göreve başladığı yıllardan, Almanya'ya göçüne; Atatürk Bulvarı'nın 'bobstil'lerin mekanı olduğu yıllara ve bu tiplerin nasıl giyindiklerine, nasıl çizilebileceklerine; suluboya resmin erdem ve püf noktalarına; Cebeci'deki baba evinin çatısında bırakıp dönüşünde bulamadığı eski resimlerine; Bölüm'de bir üst yetkilinin 'masasının gözünde unutup işleme koyamadığı' doktora bitirme tezine kadar, kendisini uğraştırdığı ve derinden üzdüğü belli olan pek çok konuyu paylaştı. İkişer üçer saatlik iki görüşmeden hiç resim alamadan çıktım. Üzülmuştüm.

Son görüşmeden bir hafta sonra aradı, bana bir paket hazırlamıştı. Uygun gördüğü hazır desenleri seçmiş; salonunun duvarlarındaki çerçeveli desenler de dahil, çerçevelerinden söküp özgünlerin hepsini bir koca dosya

Fahrettin Tolun, Ulus, 1980.

Fahrettin Tolun, Demirtepe, 1990.

yapmış. 'Şu şu noktalardan 'vinyet' de yapabilirsin, fotokopiden kes,' dedi.

Ankara Rüzgarı çok şen doğdu. Dostlarının ve sanatçıların duvarlarında, onun neşe aşılayan çizgileri bulunmakta. Burada kimilerini izlediğiniz çizimler, 'vinyet'ler, dokunuşlar, onun elinin tilsimini ve can veren izlerini taşıyor.

ODTÜ MFD, onun desenlerine çok erken bir dönemde, 1980'de yer vererek kendisine saygılarını sunmuştu (Almanya ve Fransa'dan Çizgiler

1954-1960, *ODTÜ MFD*, c: 6, s: 1; 81-96). Kısa Yaşamöyküsü'nde şunlar kayıtlı: "Studied at the İstanbul Fine Arts Academy and Stuttgart Technical University. Worked in private architectural bureaus and taught in the University, Has been teaching at METU Faculty of Architecture since 1965. Opened three private drawings exhibitions, two in Turkey, and one in Germany. Was given the third prize in the painter architects exhibition in Germany." Açtığı ve katıldığı sergilerin sayısı, bunlardan çok fazla kuşkusuz.

Şengel Ailesi Arşivi

DENİZ ŞENGEL
(05 Nisan 1956 - 01 Mart 2009,
İzmir)

DENİZ ŞENGEL (05.04.1956 - 01.03.2009)

Dergimizde son ciltlerde yazıları yayınlanan ve bu sayımızda da bir yazısı bulunan Deniz Şengel, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü'nde öğretim üyesiydi. Orta öğrenimini İzmir Amerikan Kız Koleji'nde tamamladıktan sonra 1978'de Boğaziçi Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. Öğrenimine Fulbright Bursu'yla gittiği Kuzey Amerika'da devam eden ve 1996'da New York Üniversitesi Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü'nden doktora derecesini alan Şengel, Haziran 2003'te Karşılaştırmalı Edebiyat Doçenti oldu.

Rönesans kültür ve edebiyatı, hümanizma, Antikiteden 1700'e poetika ve retorika, on dokuzuncu yüzyıl tarihyazımında Ortaçağ ve Rönesans kültürleri, Shakespeare, erken Batı

edebiyatlarında Türk algısı, şiir-resim ilişkisi, edebiyat ve hukuk, edebiyat ve etik, edebiyat ve sanat kuramı, sone, dilbilim ve filoloji tarihi, edebiyat ile sanat ve mimarlık tarihi ilişkileri, Türk edebiyatını karşılaştırmalı inceleme yöntemleri ve edebiyat tarihçiliğinde metodoloji gibi çok sayıda alanda araştırma yapmıştır. Şengel'in bu konularda pek çok yayını ve sunulmuş konferans bildirisi bulunmaktadır.

1983'ten itibaren New York Üniversitesi, Trinity College, The Catholic University of America'nın yanı sıra Mimar Sinan Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul Bilgi Üniversitesi ve Eskişehir Osmangazi Üniversitesi'nin çeşitli bölümlerinde dersler veren Şengel, 2002 yılında öğretim üyesi olduğu İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Mimarlık Fakültesi'nde Doçent olarak görev yapmaktaydı.

Şengel Ailesi arşivi